

Praha dne 19. března 2025
Č. j.: MZP/2025/710/762
Vyřizuje: Mgr. Pellegrini
Tel.: 267 122 664
E-mail: Martina.Pellegrini@mzp.cz

Krajský úřad Jihomoravského kraje
Odbor územního plánování a stavebního řádu
Žerotínovo náměstí 3
601 82 Brno

Stanovisko MŽP k potřebě posouzení návrhu Aktualizace č. 5 Zásad územního rozvoje Jihomoravského kraje z hlediska vlivů na životní prostředí a vyjádření MŽP k upravovanému a projednanému návrhu Zprávy o uplatňování Zásad územního rozvoje Jihomoravského kraje v období 10/2020 – 06/2024

Krajský úřad Jihomoravského kraje, odbor územního plánování a stavebního řádu (dále jen „KÚ“), jako příslušný orgán územního plánování dle ustanovení § 7 odst. 1 písm. a) zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „stavební zákon“) ve spojení s ustanovením § 334a zákona č. 283/2021 Sb., stavební zákon, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „nový stavební zákon“) informoval dopisem ze dne 10. 2. 2025 pod č. j.: JMK 11775/2025, který Ministerstvo životního prostředí, odbor posuzování vlivů na životní prostředí a integrované prevence (dále také „MŽP“) obdrželo dne 25. února 2025, o projednání návrhu Zprávy o uplatňování Zásad územního rozvoje Jihomoravského kraje v období 10/2020 – 06/2024 (dále jen „Zpráva“) v souladu s § 42 odst. 1 stavebního zákona. Tato Zpráva ve svém obsahu stanovila požadavky na Aktualizaci č. 5 Zásad územního rozvoje Jihomoravského kraje (dále také „A5ZÚR JMK“ nebo „aktualizace“), přičemž v souladu s § 42 odst. 3 stavebního zákona KÚ upravil návrh Zprávy dle výsledků projednání a na základě ustanovení § 42 odst. 1 stavebního zákona vyzval MŽP k uplatnění vyjádření k upravené Zprávě a rovněž k uplatnění stanoviska, zda má být návrh A5ZÚR JMK posouzen z hlediska jeho vlivů na životní prostředí (dále také „stanovisko k potřebě posouzení“).

Rovněž lze uvést, že KÚ dříve svým dopisem ze dne 24. června 2024 pod č. j.: JMK 88602/2024 informoval o tom, že přistoupil k pořízení návrhu Zprávy o uplatňování Zásad územního rozvoje Jihomoravského kraje v období 10/2020 – 06/2024 (dále jen „Zpráva“). Zpráva ve svém obsahu stanovila požadavky na A5ZÚR JMK, a proto KÚ na základě ustanovení § 42 odst. 1 stavebního zákona vyzval MŽP k uplatnění vyjádření s požadavky na obsah Zprávy a rovněž k uplatnění stanoviska, zda má být návrh A5ZÚR JMK posouzen z hlediska jeho vlivů na životní prostředí, resp. stanoviska k potřebě posouzení. MŽP na základě ustanovení § 42 odst. 1 stavebního zákona a postupem podle § 10i odst. 2 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o posuzování vlivů na životní prostředí“) vydalo dne 20. 8. 2024 pod č. j.: MZP/2024/710/3273 stanovisko, ve kterém požadovalo posouzení návrhu A5ZÚR JMK z hlediska jeho vlivů na životní prostředí a veřejné

zdraví (dále také „vyhodnocení SEA“) a zároveň stanovilo podrobnější požadavky na obsah a rozsah vyhodnocení SEA. S ohledem na obdržená stanoviska orgánů ochrany přírody, která vyloučila významný vliv na příznivý stav předmětu ochrany nebo celistvost evropsky významných lokalit (dále jen „EVL“) nebo ptačích oblastí (dále jen „PO“), MŽP nepožadovalo zpracování posouzení podle ustanovení § 45i odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále také „naturové posouzení“).

MŽP rovněž uplatnilo dle § 42 odst. 1 stavebního zákona vyjádření k obsahu Zprávy z hlediska zákona č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „horní zákon“) a zákona č. 62/1988 Sb., o geologických pracích a o Českém geologickém úřadu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o geologických pracích“), zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně ovzduší“) a zákona o posuzování vlivů na životní prostředí, ve kterém požadovalo její dopracování či zohlednění aktuálních informací, např. vydání Národního programu snižování emisí, jehož aktualizace byla přijata usnesením vlády č. 987 ze dne 20. prosince 2023, či vydaných aktualizčních dodatků k Programům zlepšování kvality ovzduší aglomerace Brno a zóny Jihovýchod v roce 2020, resp. 2021.

KÚ nově sdělil, že na základě projednaného návrhu Zprávy byly mj. do tzv. zadání aktualizace doplněny i požadavky na prověření dalších záměrů nebo převedení územních rezerv do návrhu, požadavky na vypuštění apod. Jedná se např. o požadavky:

- „Vymezení záměru DS 30 II/385 Hradčany – Čebín, obchvat a záměru DS26 II/374 Rájec-Jestřebí – Doubravice nad Svitavou – Lhota Rapotina, přeložka upravit a již zrealizované úseky obchvat II/385 Čebín a průtah II/374 Rájec vypustit.
- Prověření převedení územní rezervy RDS02 D55 MÚK Hodonín, východ do návrhových ploch.
- Prověřit případné vymezení koridoru pro záměr „nová obslužná komunikace nákladíště SŽ“ na území města Vyškov.
- Prověřit vymezení koridoru pro záměr „nový obchvat města Vyškov“.
- U záměru DS42 D1 Slatina – Holubice, zkapacitnění včetně MÚK vymezeného v ZÚR JMK prověřit doplnění úkolů pro územní plánování: Zajistit územní podmínky pro potřebu vytvoření územních podmínek pro realizaci protipovodňových opatření na vodním toku Říčka – Zlatý potok.
- U záměru DS10 Trať č. 340 Brno – Šlapanice – Veselí nad Moravou – hranice kraje, optimalizace a elektrizace vymezeného v ZÚR JMK prověřit doplnění úkolů pro územní plánování: Zajistit územní podmínky pro případnou realizaci záchytných parkovišť typu P+R a B+R u železničních stanic a zastávek a jejich optimálního napojení na sídla silniční a cyklistickou dopravou.

- *Realizovaný záměr DZ06 Trať č. 254 Šakvice – Hustopeče u Brna, optimalizace a elektrizace vypustit.*
- *Prověřit vymezení záměru DZ03 Trať č. 240 Brno – Zastávka u Brna – hranice kraje, optimalizace s elektrizací a částečným zdvojkolejněním – v úseku Brno – Střelice, Střelice – Zastávka je záměr již zrealizován.*
- *Prověřit případné vymezení plochy pro záměr „nové nákladiště SŽ“ na území města Vyškov.*
- *Prověřit úpravu koridoru DZ12. Zadání projektu Přestavby ŽUB (ZP) se zabývá i řešením železniční stanice Brno-Židenice (nově uvažovaný podsmyk tratí) a z tohoto důvodu je žádoucí, aby vymezený koridor DZ12 byl v této stanici ukončen a nepokračoval k dnešní stanici Brno hl. n.*
- *Prověřit vymezení vodní cesty – říční úsek řeky Moravy v úseku PK Vnorovy a Veselí nad Moravou.“ atd.*

Dle ustanovení § 42 odst. 1 věta třetí stavebního zákona „příslušný orgán ochrany přírody doručí stanovisko podle § 45i odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů krajskému úřadu a Ministerstvu životního prostředí nejpozději 7 dní před uplynutím lhůty pro uplatnění vyjádření, připomínek a stanoviska.“ MŽP však ve výše stanovené lhůtě neobdrželo všechna uvedená stanoviska, která jsou zároveň neopominutelným podkladem pro vydání stanoviska k potřebě posouzení, a proto bylo s KÚ dohodnuto prodloužení termínu pro vydání tohoto stanoviska do doby, až je bude mít MŽP k dispozici. Dne 11. března a 18. března 2025 obdrželo MŽP stanovisko Agentury ochrany přírody a krajiny České republiky, Regionálního pracoviště Jižní Morava, Správa CHKO Moravský kras (dále jen „AOPK“), Újezdního úřadu Březina a Správy Národního parku Podyjí.

Pro vydání stanoviska k potřebě posouzení a vyjádření k upravenému obsahu Zprávy MŽP obdrželo následující podklady:

- upravený návrh Zprávy na základě projednání,
- stanoviska orgánů ochrany přírody (Správy Národního parku Podyjí pod č. j.: NPP 0234/2025 ze dne 28. února 2025 a Újezdního úřadu Březina pod č. j.: MO 134344/2025-1493 ze dne 11. února 2025) dle ustanovení § 45i zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně přírody a krajiny“) se závěrem, že návrh aktualizace nemůže mít samostatně nebo ve spojení s jinými záměry významný vliv na příznivý stav předmětu ochrany nebo celistvost EVL nebo PO,

- stanoviska orgánů ochrany přírody (Krajského úřadu Jihomoravského kraje, odboru životního prostředí pod č. j.: JMK 25183/2025 ze dne 17. února 2025 a AOPK pod č. j.: SR/0091/JM/2025-4 ze dne 10. března 2025) dle ustanovení § 45i zákona o ochraně přírody a krajiny se závěrem, že návrh aktualizace může mít samostatně nebo ve spojení s jinými záměry významný vliv na příznivý stav předmětu ochrany nebo celistvost EVL nebo PO.

MŽP na základě ustanovení § 42 odst. 1 stavebního zákona a postupem podle § 10i odst. 2 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o posuzování vlivů na životní prostředí“) vydává následující stanovisko:

I. Na základě obdržených podkladů od pořizovatele, resp. upravené Zprávy po projednání a zejména zohlednění faktu existence stanoviska k potřebě posouzení aktualizace, které již požadovalo zpracování vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území, resp. vyhodnocení SEA dospělo MŽP k závěru, že požaduje posouzení návrhu A5ZÚR JMK z hlediska jeho vlivů na životní prostředí včetně naturového posouzení podle § 45i odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny. Návrh aktualizace může mít významný vliv na životní prostředí, resp. na předmět ochrany a celistvost EVL nebo PO, a proto je nezbytné provést jeho posouzení z hlediska vlivů na životní prostředí, a to v plném rozsahu dle přílohy č. 4, část II. k novému stavebnímu zákonu, resp. vyhlášky č. 142/2018 Sb., o náležitostech posouzení vlivu záměru a koncepce na EVL a PO a o náležitostech hodnocení vlivu závažného zásahu na zájmy ochrany přírody a krajiny (dále jen „vyhláška“).

Zároveň upozorňujeme, že stanovisko k potřebě posouzení A5ZÚR JMK vydané MŽP dne 20. 8. 2024 pod č. j.: MZP/2024/710/3273 zůstává nadále v platnosti, včetně odůvodnění požadování zpracování vyhodnocení SEA dle kritérií pro zjišťovací řízení, resp. přílohy č. 8 k zákonu o posuzování vlivů na životní prostředí a v něm uvedených podrobnějších požadavků na obsah a rozsah vyhodnocení SEA, které je nezbytné náležitě zohlednit v rámci této aktualizace, včetně stanovení adekvátních tzv. minimalizačních opatření na ošetření zjištěných potenciálních negativních vlivů, které budou explicitně zapracovány do výrokové části A5ZÚR JMK.

Ve vazbě na upravovaný návrh Zprávy AOPK a Krajský úřad Jihomoravského kraje, odbor životního prostředí nevyloučily významný vliv na příznivý stav předmětu ochrany nebo celistvost EVL nebo PO, a proto je nezbytné zpracovat naturové posouzení dle vyhlášky, jak již bylo sděleno výše. Uvedená skutečnost je dalším z kritérií pro zjišťovací řízení dle přílohy č. 8 k zákonu o posuzování vlivů na životní prostředí, na základě které MŽP sděluje, že návrh aktualizace může mít významný vliv na životní prostředí, veřejné zdraví a lokality soustavy Natura 2000.

MŽP tedy stanovuje další požadavky na rozsah a obsah vyhodnocení SEA a naturového posouzení:

- 1) Vyhodnotit potenciální negativní vlivy požadavků, tzn. vymezení návrhových ploch a koridorů (např. vymezení koridorů pro záměry silniční dopravy) na zvláště chráněná území, respektive zda realizací A5ZÚR JMK nemůže dojít k ohrožení předmětů a cílů ochrany soustavy zvláště chráněných území (včetně např. CHKO Soutok). S ohledem na výše uvedené požadujeme ve vyhodnocení navrhnout případná opatření k předcházení, vyloučení nebo snížení negativních vlivů vymezení výše uvedených návrhových ploch a koridorů na zvláště chráněná území, pokud se v zájmovém území nacházejí.
- 2) V naturovém posouzení, zpracovaném autorizovanou osobou podle § 45j odst. 1 ZOPK, je třeba se zaměřit zejména na přímé a sekundární vlivy, které mohou generovat nově vymezované plochy a koridory v předkládaném návrhu aktualizace, a to i s ohledem na jejich případné kumulativní a synergické vlivy.

II.

1. MŽP sděluje, že na základě ustanovení § 42 odst. 1 stavebního zákona k upravenému obsahu Zprávy neuplatňuje další vyjádření a souhlasí se zapracováním původních připomínek a požadavků z hlediska horního zákona a zákona o geologických pracích, zákona o ochraně ovzduší.

2. Z hlediska zákona o posuzování vlivů na životní prostředí k upravenému návrhu Zprávy nemáme připomínky.

Avšak do návrhu Zprávy pro další období v kapitole *D Vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území vyplývající z uplatňování zásad územního rozvoje z hlediska jejich možných nepředvídaných dopadů, včetně potřeby opatření na jejich odvrácení, zmírnění nebo kompenzaci* považujeme za žádoucí uvést i dostatečné úvahy pořizovatele, jelikož má být uveden popis postupu provedení hodnocení uplatňování ZÚR JMK, tzn. má být i popsáno, jak docházelo k samotnému vyhodnocování monitorovacích ukazatelů na životní prostředí, aby mohlo být následně ve Zprávě konstatováno, zda byly nebo nebyly zjištěny nepředpokládané významné negativní dopady na životní prostředí, potažmo na udržitelný rozvoj území. Nyní jsou zde např. uváděny určité hodnoty vztažené k určitým rokům a následně pouze sděleno např. „V aglomeraci Brno došlo k nárůstu hlukové zátěže.“ Ve vazbě na propracovanější komentáře bude posléze více zřejmé, a tedy skutečně přezkoumatelné, proč se pořizovatel domnívá, že „Výše uvedené hodnocení neindikuje nepředvídatelné významné negativní dopady na složky životního prostředí. Není potřeba stanovovat opatření ke zmírnění nepředpokládaných vlivů. Zjištěné negativní trendy budou sledovány v rámci vyhodnocení aktualizací ZÚR JMK z hlediska vlivů na udržitelný rozvoj území.“.

Zároveň následně nedoporučujeme vyjmutí monitorovacích indikátorů, které dle KÚ spíše prezentují sociální pilíř, jelikož zmíněná kapitola D má vyhodnotit vlivy na udržitelný rozvoj území, nikoliv pouze pilíř životního prostředí.

Též při pořizování A5ZÚR JMK je nezbytné projednat s autorizovanou osobou navrhované monitorovací indikátory, resp. ukazatele pro sledování vlivu posuzované územně plánovací dokumentace na životní prostředí, aby nebylo následně zjištěno, že stanovené indikátory nemají vhodný či dostatečný zdroj dat apod., jak bylo nyní pořizovatelem zjištěno.

Mgr. Evžen Doležal

ředitel odboru posuzování vlivů
na životní prostředí a integrované
prevence
podepsáno elektronicky

Na vědomí

- MŽP, odbor adaptace na změnu klimatu
- MŽP, odbor geologie
- MŽP, odbor zvláštní územní ochrany přírody a krajiny
- MŽP, odbor ochrany ovzduší